

αὐτὸς ἔνοχος· ἐσπόγγισε ἐν δάκρῳ ἐπὶ τῆς παρειᾶς του, ἔρριψε τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ πῦρ καὶ ἀνέκραξε· «Πόσον ἡ ματαιοφροσύνη καὶ τὸ συμφέρον εἶναι εὐτελεῖ πράγματα, ἀλλὰ καὶ πόσον φρικτὸν εἶναι νὰ χάσῃ τις φίλον!» Ἄν ἦσθε ἐκεῖ, Βαλεντίνε, θὰ ὠρκίζεσθε νὰ μὴ ἀπατήσετε ποτὲ κανένα;

Ἡ Κυρία Δελωναὶ ἔχυσε δάκρυα τινὰ ἐνῷ ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας. Ὁ Βαλεντίνος ἐκάθητο πλησίον της καὶ ἀντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως τὴν ἐφείλκυσε πρὸς ἑαυτὸν, ἐκείνη δὲ στηρίζασα τὴν κεφαλὴν της ἐπὶ τοῦ ὤμου του καὶ, ἐξαγχοῦσα ἀπὸ τὸ θυλάκιον τοῦ φορέματός της τὸ ρινόμακτρον τῆς μαρκησίας·

— Εἶναι τῷ ὄντι ὠραῖον, τῷ εἶπε, τὸ κέντημά του εἶναι λεπτότατον· δὲν μοῦ τὸ ἀφίνετε; Ἡ ἔχουσα αὐτὸ δὲν θὰ παρατηρήσῃ ὅτι τὸ ἀπώλεσεν· ὅταν ἔχῃ τις τοιοῦτον ρινόμακτρον, ἔχει καὶ πολλὰ ἄλλα. Ἐγὼ ἔχω μόνον δώδεκα καὶ δὲν εἶναι πλούσια. Φέρετέ μοι τὸ ἰδικόν μου τὸ ὁποῖον ἐλάθετε καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν διὰ σᾶς, ἀλλ' ἐγὼ θὰ κρατήσω τοῦτο.

— Διατὶ νὰ σᾶς τὸ ἀφίσω, ἀπεκρίθη ὁ Βαλεντίνος, ἀφοῦ δὲν θὰ τὸ μεταχειρισθῇτε;

— Ἐξ ἐναντίας, φίλε μου· πρέπει νὰ παρηγορηθῶ διότι τὸ εὔρον ἐπὶ τοῦ καθίσματος τούτου καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ σπογγίσῃ τὰ δάκρυά μου ἕως οὗ παύσουν νὰ ῥέωσιν.

— Ἄς τὰ σπογγίσῃ τὸ φίλημα τοῦτο! ἀνέκραξεν ὁ νέος. Λαμβάνων δὲ τὸ ρινόμακτρον τῆς Κυρίας Πάρνης, τὸ ἔρριπεν ἀπὸ τὸ παραθυρον.

(*Ἀκολουθεῖ.*)

ALFRED DE MUSSET.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ.

ΖΩΙΚΟΣ ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ.

Ἡ εἰς τὴν ἀλήθειαν ἄγρουσα ὁδὸς δὲν εἶναι εὐθεῖα τις καὶ ὁμαλὴ, ἀλλ' ἀτραπὸς στενὴ καὶ τραχεῖα, διὸ οἱ ταύτην ὁδεύοντες εὐκόλως ἀποπλανῶνται ἂν δὲν μεταχειρισθῶσιν ὀρθῶς τὰς τε αἰσθήσεις καὶ τὸ λογικὸν αὐτῶν.

Καὶ ὅταν μὲν ἐξ ἀγνοίας οἱ ἄνθρωποι περιπίπτωσιν εἰς ἀπάτην, ὥσπερ οἱ ἀπαζιώσαντες τὴν πείραν καὶ τὴν παρατήρησιν ἀρχαῖοι, δύνανται ἴσως νὰ δικαιολογηθῶσι προβάλλοντες τὴν φυσι-

κὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ τὸ φύσει δυσχερὲς τῆς ἐρεῦνης. Ὅταν δὲ ἐκ προλήσεως καὶ ἐν γνώσει ἐπινοῶσι μέσα πρὸς ἀποπλάνησιν, ὠφελοῦμενοι, εἴτε ἐκ τῶν ἔξεων τοῦ ἀνθρώπου, εἴτε ἐκ τῆς φυσικῆς τάσεως, ἣν ἔχει πρὸς πᾶν τὸ διαγεῖρον θαυμασμόν, καὶ ἐμβάλλωσιν αὐτὸν εἰς φαντασιώδη συστήματα, ἔχωσι δὲ καὶ τὴν τὸλμην νὰ ἐπιβάλωσιν αὐτὰ καὶ εἰς τοὺς πεπαιδευμένους, τότε τὸ ἀληθὲς φῶς τῆς ἐπιστήμης πρέπει νὰ ἐκλάμψῃ ἄπλετον, ἵνα διασκεδάσῃ τὸ σκότος τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης. Ἡ ἐπιστημονικὴ ὀρθοδοξία ἔχει ἐχθροὺς ἐπιβούλους· ἀλλὰ, πιστοὶ στρατιῶται τῆς ἀληθείας, οἱ ταύτης ἐρασταὶ, ἐμμένοντες καὶ μαχόμενοι ἔνθα ἐτάχθησαν, καταβάλλουσιν ἄρδην, ὅτε μὲν τὴν ἱεροκρισίαν, εἰς ἣν ὑποβάλλοντο, ὡς εἰς δοκιμαστήριον, αἱ θεόπεμπτοι ἀλήθειαι τοῦ Γαλιλαίου καὶ Κεπλέρου, ὅτε δὲ τὰ φαντασιώδη ὀκδομήματα τοῦ Γάλλου (Gall), τοῦ Μεσμέρου κτλ. ἀτυχῶν τούτων ἐρμηνευτῶν τῶν γινομένων. Τόσον εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ πείρα ἄνευ τοῦ λόγου θνήσκει, ὅσον ὅτι καὶ τὸ σῶμα χωριζόμενον ἀπὸ τῆς ψυχῆς σήπεται!

Πόσον μακρὰν ἡμῶν ἔμειναν οἱ χρόνοι τῆς ἐπιστημονικῆς ἀπάτης καὶ τῶν ψευδῶν ἰδεῶν, πόσον τὰ μέσα τοῦ ἐξελέγχειν τὴν ἀγυρτεῖαν κατήντησαν πρόχειρα σήμερον! Ἡ ἀστρολογία, ἡ μαντεία, κτλ. δὲν ἠδύναντο νὰ ζήσωσιν εἰμὴ μόνον μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος τῆς ἐπιστημονικῆς ὀρθοδοξίας. Δόξα ἀφθαρτος διὰ τοῦτο περιβάλλει τὸν Γαλιλαῖον καὶ τὸν Βάκωνα, ἐπεὶ δὴ τὰ σκότῃ διαλύονται ὑπὸ τοῦ φωτός τῆς ἐπιστημονικῆς πίστεως, ἣν οὗτοι ἐθεμελίωσαν. Δι' αὐτῶν οἱ σοφισματῖαι κατεβλήθησαν, δι' αὐτῶν ἡ περιπατητικὴ διδασκαλία ἐματαιώθη, δι' αὐτῶν ἡ ἱατρικὴ δεισιδαιμονία τοῦ μεσαιῶνος ἐξέλιπεν.

Οἱ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἱατροὶ, ἀνὰ χεῖρας ἔχοντες τὸ καλούμενον *Ἰατροσόφισον*, ἐδίδασκον «*Διὰ τὴν κεφαλαίαν*, θές εἰς τὸν αὐχένα τὴν ἱεροβοτάνην (auct. Forestus).

Διὰ τὴν ἐπιληψίαν, ἐξάρτησον εἰς τὸν τράχηλον μικρὸν στέλεχος ἀκτῆς (auct. Anton. Hartmann et Bartholin).

Διὰ τὴν ὑποχορδίσαν, θές ἐπὶ τῆς καρδίας μικρὸν σάκκον πλήρη κρόκου.

Διὰ τὴν ὁδοτορεῖαν, τοὺς ὀφθαλμοὺς καραβίδος.

Διὰ τὴν αἰμοπετίαν, θές ἐπὶ τοῦ στομάχου φρῦνον, φανευθέντα καθ' ὃν χρόνον ὁ ἥλιος κεῖται ἐπὶ τοῦ λέντος τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου (auct.

Hoffmann. Method. Medend. lib. I. cap. 19.)
κτλ.¹

Τὴν ἐλεφαντίασιν (λέπραν), οἱ ὅφεις, οἱ ἐν τῷ ἄνθρωπῳ τῶν περὶ τὸ Βραχχιάνον ὀρέων, θεραπεύουσιν (Kircher, De arte Magnetica, lib. III. pars. 7.) ὡς ἐξῆς· Ὁ ἀσθενὴς, λαβὼν προηγουμένως καθάρσιον, μεταφέρεται ἐν τῷ ἄνθρωπῳ, οὗτινος ἡ θερμοκρασία εἶναι ἀσυγκρίτως μείζων τῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος, ἐκδυσθεὶς δὲ ἐξαπλοῦται ὁλόγυμνος κατὰ γῆς, μετ' οὐ πολὺ ἐπέρχεται αὐτῷ ἰδρὼς ἀφθονος, ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ χωρίου καὶ ὕπνος νήδυμος. Ἐν ᾧ δὲ κοιμᾶται καὶ μένει ἀκίνητος, οἱ ἐκ τῶν πέριξ ὅφεις, δελεαζόμενοι ὑπὸ τῆς ὁσμῆς τοῦ ἰδρώτος, ἐξέρχονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐτῶν καθ' ἑκατοντάδας, περιτυλίσσονται περὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀσθενοῦς καὶ χωρὶς νὰ βλάψωσιν αὐτὸν, λείχουσιν ἡπίως τὸ δέρμα αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὀλίγον ὁ ἄνθρωπος ἐὰν κινηθῇ, οἱ ὅφεις φεύγουσιν, πρέπει νὰ μείνῃ ἀκίνητος. Ὅθεν ἵνα μὴ κινηθῇ καὶ ἀκουσίως ὁ πάσχων, ἕνεκα τοῦ φόβου ἢ τῆς ἀηδίας τῶν ὁφείων, δίδουσιν αὐτῷ ἐνίοτε ποσὸν τι ὀπίου. Ἀφ' οὗ δὲ κοιμηθῇ ἐπὶ δύο ἢ τέσσαρας ὥρας, ἐκβάλλουσιν αὐτὸν τοῦ ἄντρου, καὶ ἐπαναλαμβάνεται τὸ αὐτὸ καὶ κατὰ τὰς ἐφεξῆς ἡμέρας, μέχρις οὗ θεραπευθῇ ἐντελῶς, ὅπερ συμβαίνει ταχέως.

Οἱ τῶν ἡμετέρων χρόνων ἰατροὶ, γεννηθέντες εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ πρόοδος καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ

μέθοδος ἐκαθάρισαν τὴν ἱατρικὴν ἀπὸ τῆς δαιδαίμονος ἐμπειρίας, ἀποδεικνύουσι θαυμασίως, ἂν τοιαύτην ἀποδείξιν δὲν κρίνουσιν ἀναξίαν ἑαυτῶν, ὅτι οὐδεμία θεραπεία δύναται νὰ δικαιώσῃ θεραπείαν, οἷα ἡ εἰρημένη. Γινώσκοντες πρῶτον τὰ περὶ ἐλεφαντιάσεως καὶ δεύτερον τὰ περὶ ὁφείων, εὐρίσκουσιν ὅτι οὐδεμία σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ἀσθενείας καὶ τῶν ἐρπετῶν. Ἐὰν δὲ ἀναφέρωσιν αὐτοῖς πειράματα, ἐρωτῶσι τίς ὁ πειραθεὶς, πῶς καὶ ἐπὶ τίνων περιστάσεων ἐπειράθη. Παρατηροῦσι δὲ καὶ ὅτι λίαν ἀπίθανος εἶναι ἡ εἰρημένη συνθήρσις τῶν ὁφείων, ἀπαιτοῦσι λεπτομερείας, οἷον πόσοι ρί θεραπευθέντες καὶ ὑπὸ πόσων ὁφείων ἐθεραπεύθησαν, ποῖαι αἱ ληφθεῖσαι προφυλάξεις, πῶς ἡ θεραπεία ἐπεκυρώθη λογικῶς ὑπὸ τῶν πραγμάτων, κτλ. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα πάντα βασανίσωσι συμπεραίνουν ἀδιστακτικῶς, ὅτι τὰ περὶ τοῦ θεραπευτικοῦ ἄντρου καταντῶσι μῦθος, ὃν ἡ ἀμάθεια, ἡ εὐπιστία καὶ ἡ ἀγυρτεία ἐπλασαν καὶ ὑπεστήριξαν.

Ἀλλ' ἄρα γε οἱ χρόνοι τῆς ἀμαθείας, τῆς εὐπιστίας, τῆς ἀπάτης, καὶ τῆς ἀγυρτείας παρήλθον ὁλοσχερῶς, ἡ ὑπερασπίζομεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ, ἐν ἀγνοίᾳ ἴσως ἐνίοτε, ψευδεῖς ἰδέας καὶ θεραπείας ὁμοίας πρὸς τὴν τοῦ ἄντρου τῶν ὁφείων, γινόμενοι ὁπαδοὶ τολμηρῶν τινῶν ἀνθρώπων, κακῶς ἐφαρμοζόντων τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιστημονικῆς ὀρθοδοξίας; Ὁ ζωϊκὸς μαγνητισμὸς ὃν περιγράφομεν ἐνταῦθα, κατὰ τινὰς μαγνητοκρίτας, δύναται νὰ ἀποδείξῃ τοῦτο εἰς ἑκάστον.

Πόρρωθεν ὁ ὄφεις, ἀτενίζων τὰ πτηνὰ, παραλύει αὐτὰ καὶ συλλαμβάνει. Πόρρωθεν ὁ κύων τὴν πέρδικα ἀτονίζει καὶ ἀρπάζει. Πόρρωθεν ἡ Κάρκη (τορπίλλα) κεραυνοβολεῖ τὸν ἀλιέα ἐν τῇ θαλάσῃ. Πόρρωθεν ὁ ἤλεκτρικὸς Σύλυρος τὸν ἀγρεύοντα αὐτὸν ἀφοπλίζει. Πόρρωθεν οἱ ἐγκέλεις τῆς Σουρίνας (Γυμνωτοὶ) φονεύουσι τοὺς ἵππους, διώκοντας αὐτοὺς ἐν τῇ ἰλῳ. Πόρρωθεν γίνονται αἱ φυσικαὶ ἐλξεις καὶ ὤσεις τοῦ μαγνητικοῦ καὶ ἡλεκτρικοῦ ρεύστος. Πόρρωθεν ἄρα καὶ ὁ μαγνητιστὴς ἐφαντάσθη ὅτι ἐκβάλλει ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ ρευστόν τι, ἔταν θέλει ἐπιμόνως, διὰ τινῶν δὲ κινήσεων τῶν χειρῶν μεταδίδει αὐτὸ εἰς τὸν μαγνητιζόμενον ἄνθρωπον, ὃν ἐμβάλλει εἰς ὕπνον μαγνητικόν.

Ὁ ζωϊκὸς οὗτος μαγνητισμὸς οὐδὲν κοινὸν λοιπὸν ἔχει πρὸς τὰ φαινόμενα τοῦ φυσικοῦ μαγνήτου, ὅστις εἶναι σίδηρος ὡξειδωμένος, ἢ τοῦ τεχνικοῦ, ὅστις εἶναι χάλυψ, τὰς μαγνητικὰς ιδιότητες κεκτημένος.

Ἀλλὰ ἀ) μεταβαίνει ἀληθῶς ἐξ ἐνὸς εἰς ἕτερον

1. Προκειμένου περὶ θεραπείας τῶν νευρικῶν καὶ ἡθικῶν ἀσθενειῶν, καθ' ἃς ἡ φαντασία ἔχει μεγάλην ἐπὶρροήν, οἱ πολὺτοιμοὶ λίθου ἦσαν ἄριστον ἱατρικόν. "Ὅταν εἰς τὸν ἀσθενῆ ἔλεγον ὅτι ἡ σμάραγδος, τεθεῖσα ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον αὐτοῦ, ἡδύνατο νὰ θεραπεύσῃ τὴν ὑποχονδρίαν, νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπιτάλην, νὰ πρᾶνῃ τοὺς πλῆμους τῆς καρδίας, νὰ καταστήσῃ ἱλαρὰν τὴν φαντασίαν, τὰς δὲ ἐπιχειρήσεις ἐπιτυχεῖς καὶ νὰ διασκεδᾷ τὰς θλίψεις τῆς ψυχῆς, ἦσαν βέβαιοι περὶ τῆς ἐπιτυχίας, ἕνεκα μόνως τῆς πεποιθήσεως τοῦ ἀσθενοῦς εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἰάματος. Ἡ ἐλπίς τῆς θεραπείας τοιοῦτου εἶδους νόσων εἶναι αὐτὴ ἡ θεραπεία, εἰς πάσας δὲ τὰς πολυαριθμοὺς περιστάσεις, καθ' ἃς τὸ ἡθικὸν ἔσχεν ἐπὶρροήν ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ, ἡ φανταστικὴ αἰτία παρήγαγε τῷ ὄντι ἀποτέλεσμα πραγματικώτατον. Ἐπὶ τέλους δὲ ἡ τάσις, ἣν ἔχει πάντοτε τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα νὰ σημειῖ μόνον τὰς ἐπιτυχίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς ἀποτυχίας τῆς θεραπείας, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ διατηρηθῇ ἡ πίστις εἰς τὰς κεκρυμμένας ιδιότητας τῶν πολυτίμων λίθων. Πρὸ πεντηκονταετίας ἔτι συνέβη, οἱ ἄνθρωποι νὰ δανεῖσθαι παρὰ τῶν πλουσίων δακτυλίδια φέροντα πολυτίμους λίθους, καὶ νὰ θέτωσιν αὐτὰ ἐπὶ πασχόντων τοῦ σώματος μελῶν. "Ὅτε δὲ τὸ λιθοκόλλητον δακτυλίδιον, ἔπραπε, ἕνεκα ἀσθενείας τῶν ὀδόντων, ἢ τοῦ λαιμοῦ, ἢ τῶν ὤτων, νὰ τεθῇ ἐν τῷ στόματι, ἔδενον αὐτὸ εἰς στερεὸν σχοινίον ἵνα μὴ καταποθῇ ἐπὶ τοῦ πάσχοντος. (études et lectures sur les sciences d'observation et leurs applications pratiques par Babinet de l'Institut (Academie des sciences) V. 3. p 12 1859 Paris).

ἄνθρωπον ῥευστόν τι ζωϊκόν, ὅποιον ὁ Μέσμερος καὶ οἱ ὀπχοὶ αὐτοῦ παραδέχονται; 6) Παράγει ιδιότητας παραδόξους εἰς τὸν ἄνθρωπον, δυνάμενον τότε νὰ ἐλιπέῃ καὶ δι' ἄλλων τοῦ σώματος μερῶν, ν' ἀναγινώσκῃ ὅ,τι κεῖται ὀπισθεν ἐτέρων σωμάτων εἰς μεγίστην ἀπόστασιν, νὰ λέγῃ ὅ,τι γίνεται εἰς μεμακρυσμένους τόπους, νὰ ἐκτελῇ θεραπείας παραδόξους, νὰ εὕρισκῃ εἰς ἀποκοπεῖσαν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνθρώπου κόμην, πάντα τὰ μυστικά αὐτοῦ, παρελθόντα, παρόντα καὶ μέλλοντα;—ἰδωμεν.

Α'. Ὡς πρὸς τὸ ὑποθετικὸν ῥευστόν τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ, αἱ ὑποθέσεις δὲν συγχωροῦνται εἰς τὰς φυσιολογικὰς καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας εἰμὴ ὅταν ἐξηγῶσι καὶ συναρμολόγῳσι τὰ γνωστὰ γινόμενα, προβλέπουσι δὲ τὴν ὑπαρξίν ἄλλων, ἅτινα πρότεπικυροῖ ἡ πείρα. Ὅταν αἱ ὑποθέσεις δὲν ἐκπληρῶσι τὰς συνθήκας ταύτας, ἀποβάλλονται ὡς ἀνωφελεῖς, μάλιστα δὲ καὶ ὡς ἐπὶζήμιοι, διότι διακωλύουσι τὰς ἐρεῦνας, παρέχουσαι εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ἀπατηλὴν τινα εὐχαρίστησιν. Τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ, ἥτις οὐδὲν ἐξηγήσασα, οὐδὲ προῖδουσα ἕτερα φαινόμενα, οὐδενὸς ἐπιστημονικοῦ κύρους ἀξιοῦται.

Β'. Ὡς πρὸς τὰ γινόμενα τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ ταῦτα εἰσὶν ἀδύνατα καὶ πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ δυνατοῦ αὐτῶν ἀποβαίνει ἀνωφελὴς καὶ ματαία.

Τῷ ὄντι, ἀδύνατον καλεῖται πᾶν ὅ,τι ἀντίκειται εἰς τοὺς φυσικοὺς νόμους, οὗς ἡ πείρα καὶ ἡ παρατήρησις ἐπεκύρωσαν. Ἐπειδὴ δὲ τοὺς νόμους συνάγομεν ἐκ τῶν γινομένων, ἀδύνατον νὰ πορισθῶμεν αὐτοὺς ἐκ γινομένων ἀντιφατικῶν, καθ' ὅσον γινόμενα ἀντιφατικά οὐδέποτε ὑπάρχουσι· τὰ γινόμενα δύνανται νὰ διαφέρωσιν μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ ν' ἀντιφάσκωσι πρὸς ἄλληλα, ἐπειδὴ τὸ ἀδύνατον διὰ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα εἶναι αὐτὸ τὸ ἀντιφατικὸν τῶν γινομένων· ὁ κύκλος, παραδείγματος χάριν, ἀδύνατον νὰ ᾔσῃ τετράγωνον, ὁ Μωάμεθ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ θέσῃ τὴν σελήνην ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἀδύνατος ἡ ὑπαρξὶς ἰσότητος παμμεγίστου πρὸς ἐλάχιστον.

Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ μαγνητικὸς ὕπνος¹ δὲν

εἶναι ἀντιφατικὸς πρὸς τὸν φυσικόν, ἐπειδὴ ὑπάρχοντος τοῦ τελευταίου, δὲν ἔπεται ὅτι εἶναι ἀδύνατος καὶ ἡ ὑπαρξὶς τοῦ πρώτου, μόνον ἤθελον ὑπάρχει τότε δύο εἶδη ὕπνου, ὅπερ οὐδένα φυσικὸν νόμον ταράσσει. Ἀλλ' ὁ καλούμενος μαγνητικὸς ὕπνος δὲν δύναται νὰ παράγῃ φαινόμενα, ἅτινα ἐκ τῶν προτέρων μὲν, χαρακτηρίζονται ὡς παράδοξα, ἐκ τῶν ὑστέρων δὲ, ὡς ἀδύνατα.

Ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι ἀδύνατον ὅ,τι δὲν ὑπάρχει. γνῶρισμα ἄρα καὶ μέτρον τοῦ δυνατοῦ εἶναι ἡ πραγματικότης. Ὅ,τι δὲ εἶναι πραγματικὸν εἶναι καὶ δυνατόν, καὶ ὅ,τι εἶναι δυνατόν αὐτὸ καὶ ὑπάρχει. Τοῦ πραγματικοῦ μὲν καὶ δυνατοῦ συνυπαρχόντων, πραγματικοῦ δὲ ὄντος μόνον ἐκείνου, ὅπερ ἡ πείρα ἀποκαλύπτει, ἔπεται ὅτι ἀνευ πειραμάτων οὐδεὶς δύναται νὰ βεβαιώσῃ τὸ δυνατόν οἰουδῆποτε γινομένου. Διὸ καὶ τὰ εἰρημένα γινόμενα τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ θεωρητέον ὡς ἀδύνατα ἐν ὅσῳ δὲν ἀποδειχθῶσι πειραματικῶς. Ἐλθωμεν λοιπὸν εἰς τὰ περὶ τούτων πειράματα.

Ὁ κοιμώμενος τὸν μαγνητικὸν ὕπνον εἶναι ἐξωτερικῶς ἀναισθητός, ἀκούει ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν ὠτῶν, βλέπει ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν ὀφθαλμῶν εἰς ἀπόστασιν οἰανδῆποτε, κοινοποιεῖ τὰς ιδέας του, προβλέπει τὰ μέλλοντα καὶ τὰ θεραπευτικὰ μέσα, λησμορεῖ δὲ πάντα ἐξεγειρόμενος ἐκ τοῦ ὕπνου.

Ὁ Μέσμερος, ἀνακαινιστὴς κατὰ τὸ ἔτος 1778 τῶν συστηματικῶν ιδεῶν τοῦ Ις' καὶ ΙΖ' αἰῶνος ἐπὶ τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ, ἀνεδέχθη νὰ ἀποδείξῃ τὰ ἀνωτέρω διὰ φυσιολογικῶν φαινομένων ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ θεραπειῶν διαφόρων ἀσθενειῶν ἦσαν δὲ τὰ φυσιολογικὰ φαινόμενα νευρικαὶ κινήσεις μερῶν τινῶν τοῦ σώματος, οἷον κλαυτίγελοι ἀκούσιοι, ἰδρῶς, ἐπαύσεις τῶν σφυγμῶν, αἰσθημα φύχους καὶ θερμότητος, σπασμοὶ ὀρμητικοί, οὗς ὠνόμαζε κρίσις. Πρὸς παραγωγὴν πάντων τούτων ὁ Μέσμερος μετεχειρίζετο διαφόρους συσκευὰς καὶ ὄργανα, κατασκευασμένα μὲν ὡς τὰ ἐν χρήσει εἰς τὴν φυσικὴν διὰ τὰ πειράματα τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, τοῦ φωτός, κτλ., κατάλληλα δὲ πρὸς τὴν φύσιν τοῦ ῥευστοῦ, ὅπερ ὑπελάμβανεν ἀπανταχοῦ ὑπάρχον, ταῦτα δὲ ἦσαν καθίσκοι πλήρεις ὕδατος ἢ ῥινημάτων σιδήρου, στελέχη σιδηρὰ, ῥάβδοι αἰχμηραὶ, καὶ ἄλλα.

(Ἐπεται συνέχεια.)

Δ. Σ. ΣΤΡΟΓΜΠΟΣ.

1. Ὁ μαγνητικὸς ὕπνος εἶναι ὁμοίος πρὸς τὸν πῶν νυκτοβασιῶν, ἡ δὲ λέξις νυκτοβασία δεικνύει νευρικὴν τινα κατάστασιν, ἐν ᾗ ὁ ἄνθρωπος, ἡμικοιμώμενος ἢ ἡμιεγρηγορῶς, ἀντιλαμβάνεται αἰσθημάτων καὶ ἐνασχολεῖται εἰς πράξεις, οἷαι αἱ ὑπ' αὐτοῦ πραττόμεναι ὅταν τὰ ὄργανα καὶ αἱ αἰσθήσεις γρηγορῶσιν. (M. S. Sandras. traité pratique des maladies versenyes 1. 4. Paris 1851.)